

Historieglimt 42

Kirkelig Aktivitetssenter på Lade

Her skal vi i fire avsnitt se litt på KA-Senterets historie. Først skal vi se på byggingen og driften frem til konkurransen og så på gjenkjøpet.

a) Aasmund Eide som har vært formann i Ladehalvøya Kirkeforening og KA-Senterets venner, har gitt denne orienteringen: Ladehalvøya har lange historiske tradisjoner og har vært et politisk og kulturelt sentrum for Norge og Trøndelag. I nyere tid var vår vakre 800 år gamle kirke et annex under Strinda. Det var derfor ikke så underlig at mange Ladeboere hadde et ønske om egen kirke; en arbeidskirke til menighetens forskjellige behov. I begynnelsen av 1960-årene tok dette form av *Ladehalvøya kirkeforening* som begynte å arbeide for en småkirke. Særlig festet en seg ved området Fagerheim hvor det var visse tomtemuligheter. Arkitekt Knut Bergersen laget et fremtidsrettet og praktisk utkast som med begeistring ble enstemmig godkjent av et stort folkemøte på Ringve skole. Vi var så nære, så nære, men planene ble bare *nesten* vedtatt av Trondheim kommune.

Viggo Haukland som var aktivt med i Småkirkebevegelsen har fortalt: Lade som moderne bydel begynte å ta form fra midten av 50-årene: Høyhus, boligblokker, rekkehus, tomannsboliger og eneboliger forandret det rolige, landlige utfartsområdet totalt. Lade skole ble bygd og ble snart for liten. Ringve gymnas så dagens lys. Forretninger vokste fram. Forandringen gjaldt hele Lade, men kanskje spesielt Østmarkneset og Fagerheim. Mange mennesker følte seg ensomme, fremmedgjorte og rotløse, ikke minst i kirke- og menighetssammenheng. Lademoen kirke var langt unna. Lade kirke hørte ennå Strinda til. Men nettopp i denne situasjonen nådde småkirkebevegelsen også til oss. Den startet egentlig i Oslos mange nye drabantbyer, men spredte seg over hele landet. Hos oss førte hjelpeprest Per Kne og klokker Sigurd Holm an. Vi fikk en lokalt engasjert og målrettet småkirkebevegelse. Møter ble holdt i private hjem. Småkirkeforeningen ble høytidelig stiftet. En rekke kirkeringer vokste fram. Kirkedager og småkirkeuker ble organisert. Pastor Louis Schäfer kom med mange idéer om menighet og økonomi. Han var også med å stifte ungdomsklubben. Gerd og Arne Garnes hadde sin egen barne- og ungdomsklubb i en årrekke i sitt eget hjem som også fikk stor betydning. Initiativ. Bevisstgjøring, samhold og håp var tent.

Det kom imidlertid bevegelse i sogneinndelingen, slik at vi kunne se frem til å få Lade kirke som sognekirke for området. Da begynte arbeidet med å få egnede arbeidslokaler. Vi måtte også se oss om etter passende tomt, helst i nærheten av kirken, for å få til et best mulig samkjørt arbeidsfellesskap. Den nåværende tomten var regulert til offentlig formål. De politiske konstellasjonene var så vidt gunstige hos de offentlige myndigheter at vi kunne søke og fikk tildelt tomt der huset nå står. Kravet var at byggingen måtte komme i gang innen

2 år etter at vi kjøpte tomten. Folk på Lade hadde gitt midler gjennom 20 år. Da 2 år var gått, ble det gitt varsel om at tomten måtte tilbakeleveres. Imidlertid var graving av tomten påbegynt, faktisk i mellomjulen, slik at det kunne svares tilbake at arbeid med bygging var påbegynt. Planene var betinget av at det ble minst mulig utgifter på møterommene, fordi disse vanskelig kunne inntjene nok alene. Brukerne var jo avhengig av rimelige lokaler. Det var også andre behov i regionen som var presserende. Det trengtes trygdeleiligheter og det var ønskelig med et legesenter. Dessuten var det behov for lokaler for prestekontor og for hjemmesykepleien. En kombinasjon av disse behov syntes å være naturlig på den fine og sentrale tomten.

Samarbeidet med kommunen gikk i stå. De politiske forholdene hadde endret seg i planenes disfavør. Det ble etablert legesenter like i nærheten i kommunale lokaler. Trygdeleilighetene som ble tilbudt kommunen ble sagt å være dyre, selv om det ikke kunne ses at de var dyrere enn andre tilsvarende tilbud. Standarden var ekstra god med eget alarmanlegg og dimensjoner som kunne passe for folk med trygghetsbehov. Bygget var kommet så langt at det var ingen vei tilbake. Det stod ferdig høsten 1982. Det kom trygge leieboere og en finansiering blant annet med Husbanken for leilighetene. De første årene gikk derfor huset med økonomisk balanse og var rimelig for dem som ønsket å bruke møtelokalene. Det ble mange etter hvert. Behovet var stort for alle aldersgrupper.

b) Fra 1982 kom 12 års allsidig virksomhet. Ola T. Lånke var prest i de fleste av de gode årene og gir oss noen glimt fra denne tida: KA-Senteret ble ferdig til bruk i løpet av høsten 1982. Jeg tror ikke jeg tar for sterkt i om jeg sier at for Ladehalvøya menighet var det som å begynne på en ny tidsregning. Nå var det åpnet muligheter for en langt videre kontakt mellom kirke og folk enn før. Som navnet uttrykker var vi opptatt av å skape et tilbud om aktiviteter for alle aldersgrupper. Hvor skulle vi starte? Vi begynte nedenfra med de minste. Søndagsskole hadde det vært før i Lade kirke, nå var det bare såvidt liv i den. Få barn møtte opp søndag formiddag. Tanken om å bygge ut et barne- og ungdomstilbud på virkedager fødtes. Først kom barneklubb for de under sju. Nær tretti barn meldte seg første semesteret. Så kom menighetens juniorverksted - som skulle vise seg å være en kjempeidé - med opptil 120 barn på en gang første året. Det sprenget alle våre forhåpninger. Det ble holdt krisemøter - hvordan skulle vi få ledere til alt dette, og hva med utstyr?

Så flyttet speiderne inn i huset med 50-60 unge. Konfirmant- og ungdomsarbeidet opplevde en helt ny giv. Det ble startet gospelkor og ungdomsklubb. Jo, det yrte og krydde hver eneste kveld uka igjennom. Nå lyder dette svært eventyrlig. Det kan føyes til at det kom nedgangstider og perioder hvor det måtte tenkes nytt. Vi fikk fort lære at alt har sin tid.

KA-Senteret var heller ikke bare for de unge. Også de voksne fikk sine tilbud. Torsdagsmøter og Søndagsskole for voksne fant sin plass der. Underveiskvelder, formiddagstreff for pensjonister, foreningsmøter, basarer, loppemarked,

julemesser, systue og formiddagskafé. Det stod etter hvert klart at tiden var inne til at menigheten måtte skape tradisjoner i forbindelse med de store høytider og dager. Så kom i tur og orden menighetsfester av ulike slag - i forbindelse med jul, påske, syttende mai og om høsten. Mange brukte også lokalene i forbindelse med begravelser og familiebegivenheter. Jo, det var i sannhet blitt et aktivitetssenter, slik det var tenkt fra starten. Det kan nok sies at aktiviteten i starten var i høyeste laget. Det var umulig å holde det gående på samme nivået over lengre tid. Det var i hvert fall bevist at huset fylte et etterlengtet behov. Derfor er det så sørgelig at Ladefamilien måtte gå til det drastiske skritt på stenge sin storstue.

c) På grunn av drastisk forverring av de økonomiske forholdene i byen greidde man ikke å fortsette driften av KA-Senteret på Lade. Hvorfor har dette skjedd? Det må slås fast med en gang: Ingen kunne forutse i 1982 at norsk økonomi ville gå inn i en krise i slutten av 1980-åra. Ikke banker, ikke økonomiske eksperter, ikke initiativtakere og byggekomité for KA-Senteret. Det er imidlertid et faktum at bedrifters generelt dårlige råd har gjort at vi ikke har fått kjøpere eller leietakere til næringslokalene i husets øvre ende. Dermed økte gjelden. Det var nesten utrolig at det hadde gått så pass lenge. Det lyktes ikke å få leid ut næringsarealene fordi bunnen falt ut av markedet, noe ingen kunne forutse da huset ble bygd. De øvrige deler av huset kunne ikke forrente de store renteutgiftene. Det var ingen annen råd enn å gå til konkursbehandling. De fleste leilighetene var solgt til selveiere og var ikke berørt av dette. Kreditorerne overtok de verdier som ikke var solgt, men det var et håp om at det kunne bli en ordning for møtelokalene som så sårt trenges både av menigheten og andre brukere. Det foregikk mange og lange forhandlinger.

d) Gjenkjøp av Kirkelig Aktivitetssenter på Lade. Den 27. mai 1993 var folk på Lade samlet i glede til gjenåpningsfest av Kirkelig Aktivitetssenter. Huset var blitt gjenkjøpt etter en svær innsats og mye offervilje. Hele bydelen kunne glede seg over at det lyktes å få tillatelse til å kjøpe igjen møtelokalene etter konkursen to år tidligere. Lokalene ble igjen et nødvendig redskap i menighetens arbeid for å gi Ladebeboere i alle aldre et tilbud fra menigheten. Igjen kunne folk samles og innby til festlige anledninger og minnesamvær. I de to årene hadde en fått merke den plass KA-Senteret hadde fått i folks bevissthet. Pågangen for å leie var stor og problemene med å få avviklet menighetens arrangementer var følbare.

De som har hatt ansvaret for å forhandle om gjenkjøp hadde all grunn til å takke for all interesse og støtte i form av oppmuntringer og pengegaver. Det var disse bidragene som hadde gjort gjenkjøpet mulig. Derfor eier hele Lade en del i KA-Senteret da Stiftelsen Lade KA-Senter overtok lokalene. På gjenåpningsfesten ble det også sett fremover. Fra de ledende het det: Lokalene skal drives slik at en ikke havner i samme uføre som tidligere med voksende gjeld. Vi har stått i fare for å miste alt. Nå har vi fått en ny mulighet. La oss sammen ta vare på denne muligheten. For å låne et uttrykk fra fotballspråket i

disse tider: Ved gjenkjøpet er første omgang ferdigspilt. Nå starter 2. omgang: driften.

KA-Senteret ble kjøpt tilbake for kr. 650.000 fra kreditor Husbanken. Fra de ledende den 27. mai 1993 lød det: Vi mangler for øyeblikket noen ti-tusener på denne summen fordi noen givere som gav tilsagn om gave dessverre ikke ser seg i stand til å oppfylle løftene fullt ut på nåværende tidspunkt. Vi håper i tillegg å opprette et lite driftsfond på kroner 50.000 som en reserve og en forsikring. Det vil koste oss omkring kroner 100.000 å drive lokalene hvert år i faste utgifter. For å kunne yte mest mulig service til publikum som ønsker å leie lokalene, vil vi utpeke en ansvarshavende kontaktperson. Vedkommende vil fra høsten og en tid fremover være Sofie Dahl. Vi satser på å kunne tilby lokalene til leie fra 1/8, kanskje før. Det vil også bli innkalt til generalforsamling til høsten. Da vil et ordinært styre erstatte interimstyret som har bestått av Jan A. Sagen og Alf E. Strand. Til alle som ønsker å støtte oss i andre omgang er gaver til Stiftelsen Lade KA-Senter velkommen Takk for fortsatt støtte!